

DIARI DE SESSIONS DE LA **COMISSIÓ D'ECONOMIA** DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 350-1992

Fq.Con.núm. 33/27

XI legislatura

Any 2024

Núm. 25

Presidència
del Sr. Sergio Rodríguez i Farré

Sessió celebrada dia 3 d'octubre de 2024

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

PROPOSICIONS NO DE LLEI:

- 1) **RGE núm. 3458/24**, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a l'adequació de la capacitat de la xarxa de transport d'energia elèctrica a Menorca. 316
  - 2) **RGE núm. 5479/24**, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a impulsar i reconèixer l'ofici dels mestres d'aixa. 319
-

EL SR. PRESIDENT:

Bon dia, senyores i senyors diputades. Començam la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions.

EL SR. POU I GARCÍAS:

Al Grup Socialista, Llorenç Pou substitueix Malena Riudavets.

EL SR. PRESIDENT:

Volia fer constar en acta que el diputat del Grup Mixt, el Sr. Castells, m'ha indicat que ha patit un accident i que no podrà ser present a aquesta sessió perquè està sent atès als serveis mèdics.

1) Proposició no de llei RGE núm. 3458/24, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a l'adequació de la capacitat de la xarxa de transport d'energia elèctrica a Menorca.

Començarem pel debat de la Proposició no de llei RGE núm. 3458/24, presentada pel Grup Parlamentari Popular, relativa a l'adequació de la capacitat de la xarxa de transport d'energia elèctrica de Menorca. Per a la seva defensa, per part del Grup Parlamentari Popular, té la paraula la Sra. Cabrera, per un temps màxim de cinc minuts.

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

Gràcies, Sr. President, bon dia una altra vegada. El Grup Parlamentari Popular hem presentat una iniciativa que és un tema cabdal per a la nostra illa, per a Menorca, la societat i les institucions compartim aquesta voluntat d'afrontar el desenvolupament de les infraestructures necessàries per aconseguir una transició ecològica i energètica efectiva i poder complir així els compromisos assumits a l'Agenda 2030.

Menorca actualment depèn en un 93% de la implantació de combustibles fòssils, malgrat disposar d'un potencial de recursos renovables suficients per assegurar el seu autoabastiment.

El 2018 es va plantejar la possibilitat de construir una planta fotovoltaica per tal d'abastir una planta de desnitrificadora i el dipòsit regulador del servei d'aigües del municipi d'Es Castell, situat al Camí de Trepucenet. En aquell moment es va veure que l'energia que es podia generar era molt superior a la que s'autoconsumiria a les instal·lacions, per tant, es va plantejar la construcció d'una planta fotovoltaica amb una potencia d'1,6 megawatts que fos propietat de les institucions i dels veïns com a petits inversors. Es tractava d'un projecte molt interessant i positiu que fins i tot va guanyar un premi a la Comissió Europea el 2022.

Lamentablement, va ser denegat per manca de capacitat a la xarxa de transport a Menorca, segons Red Eléctrica d'Espanya, a causa de criteris d'estabilitat dinàmica de la xarxa. Açò va fer que es plantegés una reducció, la possibilitat d'una

reducció de potencia dels projecte per sota del límit que afectava la xarxa; és a dir, per sota de 500.

També es va veure que efectuar cap projecte en dues fases tampoc no era viable econòmicament pels elevats costos fixos d'infraestructura, independentment de la potència que fos 500 o 1.500. La infraestructura i el cost de la infraestructura d'inici havia de ser igualment elevada, per tant, no era viable.

I també va sorgir en aquell moment el dubte de la forma jurídica a la qual s'havia d'acollir aquesta iniciativa propietat de les institucions i veïns.

Vull recordar que a les conclusions dels informes de la Reserva de Biosfera quant a energia 2030 es va concretar que hi havia una limitació a la xarxa de transport per autoritzar nous punts d'accés, que només s'autoritzen potències inferiors, que només es podien autoritzar potències inferiors a 500 megawatts a la xarxa de distribució, i una manca de marc regulador adequat per a l'emmagatzematge a la realitat insular. És a dir, ja en aquest context de la Reserva de Biosfera i l'estudi corresponent es va veure que hi havia aquests punts febles.

Per tant, nosaltres hem presentat aquesta iniciativa que du quatre punts. Els dos primers, més que res perquè projectes com aquests no quedin al calaix, i al nostre primer punt d'acord demanam al Govern central i Red Eléctrica resoldre aquesta problemàtica amb les mancances de capacitat de xarxa de transport de Menorca disponible i poder executar, bé, projectes com aquests que han quedat aturats en la seva totalitat.

També poder establir -en el punt 2-, un marc jurídic, resoldre aquest tema jurídic, per donar personalitat a aquest tipus d'explotacions mixtes.

Per altra banda, per part de la nostra formació, a diferents institucions hem reclamat reiteradament que el Govern central..., aquest calendari que es va plantejar el qual no s'ha complert. El president del Consell Insular de Menorca assenyala directament el compliment del Pla de desenvolupament de la xarxa elèctrica 2021-2026, on està previst, precisament, que arribin les bateries el 2024.

Per altra banda, el senador per Menorca del Partit Popular va presentar una iniciativa, a finals de gener d'enguany, al Ministeri de Transició Energètica... a complir les seves promeses, tenint en compte que no hi havia i no hi ha una data garantida per a cap d'aquests dos projectes, i feia especial esment que les previsions més optimistes de l'Estratègia Menorca 2030 fixaven la generació d'energia renovable en un 85% al 2030, però que aquesta xifra difícilment serà possible perquè Red Eléctrica d'Espanya ja ha anunciat que la xarxa menorquina no suportarà més punts de generació d'energia renovable i no autoritzarà més connexions.

Així, amb sort, com a màxim, Menorca podria arribar a una producció, segons sembla, del 35% d'energia renovable quan estiguin acabats tots els parcs autoritzats, molt enfora d'aquest objectiu 2030.

Per tant, en els nostres punts 3 i 4 el que demanam és accelerar aquesta instal·lació del segon cable submarí entre

Menorca i Mallorca i garantir una major fiabilitat en el subministrament elèctric i acomplir el Pla de desenvolupament de la xarxa de transport d'energia elèctrica 2021-2026, per tal del que ja hem comentat, que és la instal·lació de les bateries.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Cabrera. Per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el Sr. Marc, per un temps màxim de cinc minuts,

EL SR. PONS I PONS:

Moltes gràcies, Sr. President. Valoram de manera positiva l'interès que demostra ara el Partit Popular i el canvi que ha fet entorn a reconèixer i entendre la importància de les energies renovables, l'impost al sol, la decisió de desmantellar el parc eòlic d'Es Milà... demostren estratègies que l'únic que perseguien era perjudicar la producció d'energies renovables, mentre s'afavorien i defensaven determinades empreses productores d'energia.

Menorca va aprovar les directrius estratègiques que establia un full de ruta molt clar per fer possible aquesta transició. Ha demostrat que aquest full de ruta és perfectament factible i, gràcies a l'esforç i la col·laboració, al fet de marcar i establir legislació apropiada poc a poc s'han produït els canvis necessaris que ens duen a veure com, efectivament, és factible que l'illa de Menorca pugui acabar sent autosuficient des d'un punt de vista energètic.

És cert, el canvi és tan profund que al llarg del procés hi ha moments que es produeixen disfuncions i aquestes, poc a poc, evidentment, s'han d'ajustar amb l'execució de cadascun dels projectes per part dels diferents sectors.

Planteja el Partit Popular quatre punts. Faig una valoració de cadascun, evidentment, són com a molt obvis, ens semblen fíns i tot un poc com a sorprenents alguns d'ells, als quals donarem suport sense massa preocupació.

Obvietat, home!, demanar col·laboració entre el Govern d'Espanya i Red Eléctrica, quan Red Eléctrica és una empresa monopolística del 20% de la qual n'és propietari el Govern d'Espanya, que posa fins i tot la presidència de Red Eléctrica, idò, està bé, però és evident que aquest treball conjunt entre el Ministeri de Transició Ecològica i Red Eléctrica va de la mà en el moment que la presidenta de Red Eléctrica l'anomena el mateix Consell de Ministres. Per tant, jo, des d'aquesta perspectiva, faltaria més.

En relació amb el segon enllaç, he d'explicar que dins la planificació aquest ja està recollit a l'annex 2, a la planificació 2021-2026, que en aquests moments treballen en la planificació 2025-2030, on el segon enllaç queda ja incorporat a l'annex 1 i, és més, Red Eléctrica ha treballat, ha fet públics els seus treballs d'estudis cartogràfics a tot el trajecte marí, les anàlisis de tots els estudis mediambientals, es treballa en un projecte que és d'una complexitat enorme i que està previst que s'executi en els terminis que queden marcats a la planificació.

Voldríem sempre anar més de veres, eh?, faltaria més, no obstant açò, sí que es reconeix la importància d'aquest segon enllaç, i més important encara és l'execució i la construcció de les bateries, en aquest cas la sots-estació d'Es Mercadal, que vostès també reclamen, i aquí també crec que val la pena recordar-ho: si hi ha hagut alguna demora, és bàsicament perquè Endesa ha jugat i ha fet tot el possible per bloquejar aquest projecte, fins a l'extrem de denunciar davant la CNMC aquest projecte i demanar que ells es negaven a fer qualsevol modificació de traçats a les seves xarxes, perquè estaven en contra de les bateries.

La Comissió Nacional del Mercat s'ha pronunciat, ha ordenat a Endesa l'obligació de realitzar les modificacions a les esteses elèctriques que li marca el ministeri i, per tant, Endesa ara no té més remei que fer aquestes modificacions.

Què ha fet el Govern d'Espanya..., què ha fet Red Eléctrica mentrestant? Ha executat les obres dins la sots-estació per avançar i en el moment en què Red Eléctrica -perdó-, en què Endesa faci la modificació del seu traçat, llavors després instal·larà les bateries.

Tot està pressupostat, tot està planificat i es resolen aquelles dificultats que tercers actors, de manera interessada, interposen per tal de retardar, recordem que aquí devora hi ha beneficis per part de segons qui i, en aquest sentit, home, se li pot reclamar al Govern d'Espanya o a Red Eléctrica que vagi més ràpid, però tal vegada també se li podria reclamar a Endesa que pensi més en l'interès general i no tant únicament en el compte de resultats de la mateixa empresa, recordem-ho, eh, açò és Enel i és propietat italiana. I, en aquest sentit, en qualsevol cas, nosaltres també ho veiem bé i hi estam d'acord.

Acab ja. Quan les bateries estiguin instal·lades, la capacitat del primer cable s'incrementarà un cent per cent respecte del que es transporta ara, perquè aquí hi ha un tema que les bateries aporten sobretot capacitat d'enllaç amb l'illa de Mallorca i, a la vegada, aquí anam cap a l'increment quant a l'autorització de nous parcs fotovoltaics.

Estam en qualsevol cas, en terminis, i açò és gràcies, sobretot, a un plantejament progressista al qual cal recordar que el Partit Popular sempre s'hi havia oposat.

Moltes gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Pons. Per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula el Sr. Rosa, per un temps màxim de cinc minuts.

EL SR. ROSA I GASPAR:

Moltes gràcies, Sr. President. I vull agrair a la Sra. Cabrera que ens dugui aquesta proposta que s'emmarca en tot el que té a veure amb l'Estratègia Menorca 2030, vull dir que, efectivament, inicialment el Partit Popular no hi havia donat suport, però que jo crec que és positiu que al final tots venguem cap aquí i tots treballem conjuntament per fer possible i fer efectiva aquesta estratègia.

A mi m'agradaria destacar un parell de qüestions, i vagi per dit que donarem suport a la iniciativa, i reconec que no he fet esmenes, però sí que m'agradaria, com a mínim, que quedassin al *Diari de Sessions* una sèrie de matisos que sí crec que són importants destacar.

Quan parlem de l'Estratègia Menorca 2030 parlem d'assolir uns objectius de descarbonització i de penetració d'energies renovables molt importants, molt ambiciosos, i que això requereix bàsicament dues coses: per un costat, la implantació d'energies renovables, i, segon, l'electrificació dels nostres consums energètics.

Per fer-ho possible, certament hem d'adaptar les infraestructures que tenim, les de transport, les de distribució, implantar renovables, implantar bateries, però també és important canviar les normes i els canvis de model de negoci. El que abans era un model hipercentralitzat amb una central tèrmica, al port de Maó, que distribuïa i que produïa l'energia per a tota l'illa, a dia d'avui és un model descentralitzat arreu de l'illa i que, per tant, necessàriament hem de plantejar models de negoci diferents que facin possible el nou paradigma en el que ens situam.

Crec, però, que *stricto sensu*, parlant amb puritat, els problemes que tenim per arribar als objectius que fixa l'Estratègia Menorca 2030 no són de capacitat de la xarxa de transport, pròpiament dit, certament, amb més capacitat de xarxa de transport més capacitat per evacuar energies renovables, més capacitat per fer-hi projectes, però no és el principal problema pel qual projectes com Trepucenet no tiren endavant; projectes com Trepucenet, o tants d'altres a Menorca, no tiren endavant perquè tenim unes normes tècniques i uns criteris interpretatius de les normes que fixa la CNMC i que fixa Red Eléctrica que són aliens a la realitat illenca i als objectius de descarbonització, i ens imposen unes normes que no són viables bàsicament. I, a més a més, que no només és que siguin alienes a la realitat illenca, sinó que són alienes a tot el sentit comú que pugui imperar des d'un punt de vista energètic.

I els posaré un exemple molt clar, perquè varen desenvolupar la passada legislatura un projecte de 980 quilowatts, que no és una barbaritat des d'un punt de vista energètic, que és un projecte relativament petit per a tot el sistema elèctric menorquí o balear, que era un projecte de pèrgoles fotovoltaïques a l'Hospital Mateu Orfila, que, segurament, tots els qui sou de Menorca el coneixeu, però, com que és un projecte només de 500 quilowatts, necessita l'aprovació per part de Red Eléctrica pel fet d'estar en un sistema no peninsular.

Red Eléctrica et diu: no hi ha capacitat. I tu li dius: com que no hi ha capacitat, però si l'hospital té un consum cinc vegades més gran que el que produirà la planta i no hi haurà excedents a cap hora del dia ni de l'any? Diu: és igual, tu has de demanar l'informe a Red Eléctrica i Red Eléctrica et dirà que no pots. I, al final, tenim una planta que evacua directament a l'hospital, que l'hospital consumeix el cent per cent d'età i necessites un vist-i-plau conforme això no afectarà la xarxa. És clar, això és completament ridícul, no només llasta la implantació de

projectes relativament petits i aterrats al territori, sinó que, a més a més, és completament aliè a les necessitats.

En aquest sentit, crec que hem de reclamar millores a la xarxa de transport i hem de reclamar que s'implantin les bateries i el segon enllaç a Menorca, però sobretot hem de reclamar que s'adapti la normativa a la realitat i un full de ruta descarbonització.

I ja per acabar, jo hi ha un punt que... no acab d'estar d'acord amb el punt 2, però, tot i així, li donarem suport. Jo crec que sí que existeix un marc jurídic per a nous models de negoci i de participació publicoprivada, administratives d'energia, ja existeix, la Llei de patrimoni ens faculta per fer projectes d'aquests tipus. Una altra cosa és que els tècnics municipals, insulars o del Govern no ho vegin del tot clar perquè no hi ha tantes experiències com per veure-ho clar, però d'experiències a altres territoris n'hi ha, i fins i tot a Balears.

Per tant, els ho dic perquè m'he hagut de barallar, com a gerent de l'Institut Balear de l'Energia, amb els tècnics d'algunes administracions de les Illes Balears, precisament demostrant que la normativa ja ens habilita a fer moltes de les coses que semblen impossibles, i de vegades es tracta, més que de canviar la norma, de fer formació perquè tothom conegui les possibilitats que ens ofereix la norma a dia d'avui.

Dit això, li donarem suport, perquè entenc que és un plantejament ben intencionat i que hi estam d'acord.

Moltíssimes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Rosa. Té la paraula per contradiccions el grup proposant, per un temps màxim de cinc minuts.

LA SRA. CABRERA I ROSELLÓ:

Gràcies, Sr. President. Bé, vull agrair els vots favorables, vull agrair les millores, els comentaris en positiu. Simplement intentar contrastar un poc els comentaris del Sr. Marc Pons, que ens dona la benvinguda, o el Sr. Rosa, que ens diu que nosaltres havíem estat en contra del 2030.

Nosaltres el que vàrem dir en el seu moment és el que és evident, que es va vendre una Estratègia Menorca 2030 quan, tècnicament, era inviable. D'acord, açò no vol dir que no s'hagi de fer feina perquè deixi de ser inviable. I açò és el que nosaltres demanam, que sigui viable, perquè està molt bé fer plantejaments, però cal ser realista. De fet, el major o un dels majors exemples va ser el fracàs -fracàs-, la llàstima del projecte de Trepucenet, que et dona un premi la Unió Europea, se'n va en aquell moment la batllessa i el conseller del Consell Insular de Menorca a rebre el premi, però resulta que és inviable, resulta que no es pot executar. Home, açò és una llàstima important i un poc inacceptable!

Açò és el que nosaltres diem, que s'ha de ser realistes amb els plantejaments, i si un fa un plantejament ambiciós, que està molt bé, s'ha de fer la feina paral·lelament per aconseguir les eines i per aconseguir que açò sigui una realitat. I açò és el que

nosaltres enyoram, ho hem enyorat i per açò hem demanat, insistentment, des de les diferents administracions que es doni una solució, que s'avanci en aquestes instal·lacions, tant del cable com de les bateries.

Efectivament, són peticions òbvies, fàcils de votar a favor, perquè, en definitiva, és una petició clara i cristal·lina, però, de tan òbvia, sembla mentida que ho haguem de demanar, que ho haguem de continuar demanant, i que haguem de tenir aquesta insistència; perquè no arriba. Per, tant, crec que és positiu tornar a elevar, tornar a demanar i insistir.

I després, respecte del punt 2, que diu el Sr. Marc Pons, efectivament, no sé si estam en termini, però, per descomptat, a l'annex que deia vostè que estava a l'annex 2, nosaltres estàvem a un annex en què no érem prioritaris. Ara no som a cap annex, ara hem demanat estar al pla següent, 2026-2030, i d'aquí a sis mesos tal vegada estarem dins l'annex prioritari o no prioritari. Per tant, és una llàstima, però no tenim cap garantia, a dia d'avui, que açò és faci abans de 2030.

Per tant, molt més important, molt més important, tornar insistir i ajuntar veus i voluntats polítiques perquè açò no vagi més enllà.

Sí que és cert que les bateries, si tot va bé, sembla que va endavant, sembla que hi ha l'autorització d'impacte ambiental, llicències per iniciar les construccions i d'altres, per tant, se suposa que dins el 2024 probablement estarà.

Per tant, res més. Simplement vull agrair el suport que, en definitiva, serà bo per a Menorca.

Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Cabrera. Acabat el debat, passam a votar la Proposició no de llei RGE núm. 3458/24. Votam. No? Ara.

(Se sent una veu de fons que diu: "A jo no... Ara sí")

Voleu repetir? De totes maneres és unanimitat.

(Remor de veus)

Tornam votar? Repetim la votació. Votam.

EL SR. SECRETARI:

12 vots a favor.

EL SR. PRESIDENT:

En conseqüència, queda aprovada per unanimitat la Proposició no de llei RGE núm. 3458/24, relativa a l'adequació de la capacitat de la xarxa de transport d'energia elèctrica de Menorca.

2) Proposició no de llei RGE núm. 5479/24, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a impulsar i reconèixer l'ofici dels mestres d'aixa.

A continuació passam al debat de la Proposició no de llei RGE núm. 5479/24, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a impulsar i reconèixer l'ofici dels mestres d'aixa. Per a la seva defensa i per part del Grup Parlamentari Socialista té la paraula el Sr. Marco Antonio Guerrero, per un temps màxim de cinc minuts.

EL SR. GUERRERO I MORENO:

Gracias, presidente. Bon dia, senyores i senyors diputats. Avui abordarem una proposta important per a la nostra identitat, cultura, història i, sobretot, per al futur d'un ofici molt antic com és el de mestres d'aixa, una proposició no de llei que arriba tard, però que ara pretén impulsar i reconèixer l'ofici dels mestres d'aixa i, al mateix temps, ser un petit i humil homenatge a totes aquelles persones que al llarg de la història han dedicat la seva vida a un ofici tan noble.

Vull destacar que aquesta iniciativa no és només una reivindicació d'un ofici sinó una defensa del patrimoni marítim d'aquestes illes, un patrimoni que ens connecta amb les nostres arrels i que, en la seva essència, és part del que som i ha de ser un fil conductor entre el passat i el futur.

Els mestres d'aixa, com tots sabeu, són coneguts com els fusters de la mar, són els artesans que amb les seves mans i la seva experiència han construït i mantingut embarcacions vitals per a la vida social i econòmica d'aquestes illes, una tradició i una tècnica que s'ha transmès de generació en generació.

Històricament aquests mestres d'aixa han jugat un paper fonamental dins la societat local i, sobretot, dins la comunitat pesquera, cada vaixell que construïen era un element essencial per a la subsistència de moltes famílies i alhora un símbol d'identitat i cohesió social, n'hi ha prou a veure les imatges de quan es llançava una barca a la mar, tots els veïns es reunien i participaven en comunitat.

Avui, que vivim a un món en constant canvi, on l'avanç tecnològic sovint esborra les línies entre passat i futur, els mestres d'aixa representen un lligam essencial de les nostres arrels que, si no se'n té cura, pot desaparèixer completament. I és per això, justament, que les administracions han, hem de liderar i treballar en recuperar i impulsar l'ofici de mestre d'aixa i la indústria nàutica tradicional.

Per això, avui ens trobem davant d'un repte significatiu, perquè, amb la disminució de demanda d'embarcacions de fusta i l'augment de construccions de materials sintètics l'ofici corre un greu perill d'extinció, i aquest fet no només afecta els mestres en si mateixos, sinó el nostre patrimoni marítim, com els deia abans.

És per això que la nostra proposta és urgent i necessària, fa pocs mesos, el mateix Consell d'Eivissa ja va aprovar aquesta proposta mateixa i per això avui aquí confio en aprovar-la també i tenir el suport majoritari dels grups parlamentaris. Pas a comentar alguns dels punts d'acord.

Com no pot ser d'una altra manera, demanam que el Parlament insti el Govern a reconèixer la importància de l'ofici de mestre d'aixa i insti els consells insulars a declarar bé d'interès cultural immaterial l'ofici i la tècnica dels mestres d'aixa.

A més, demanam que les administracions posin en marxa línies de finançament específiques per a persones que es dediquin a aquest ofici.

A més, instam els consells insulars a continuar desenvolupant programes de formació sobre la construcció i reparació de vaixells de fusta. És cert que hi ha consells, com el d'Eivissa, el de Mallorca, fins i tot el Consell de Menorca, que promouen ja aquest tipus de formació, però volem que es consolidin en el temps.

Per altra banda, un dels principals problemes que tenen els mestres d'aixa és la falta d'espai a la mar on tenir aquestes embarcacions, perquè són embarcacions de fusta i si les treuen de la mar s'espnyen no poden estar fora de la mar massa temps. És per això que demanam a les institucions, amb competència en litoral, ja siguin llocs de titularitat estatal o autonòmica, aconseguir la reserva d'espai per als vaixells històrics i, això és important, per als construïts en fusta amb tècnica tradicional, com els llaüts i els menorquins, i les menorquines, perdona.

En el punt 8, el darrer, és específic de l'illa d'Eivissa, consideram molt important que es pugui acomplir per a l'objectiu d'aquesta proposta i és exigir al Consell d'Eivissa accelerar de forma immediata el projecte que els progressistes varen deixar iniciat, com és el Museu de la Mar d'Eivissa, un museu que representa una oportunitat inigualable per a la conservació i promoció d'aquest ofici. Fa temps que és un projecte que es troba en fase inicial avançada, gràcies a la feina feta, com els deia abans, pels governs progressistes de l'ajuntament i del consell a la legislatura 2015-2019, i avui, malauradament, encara no és una realitat.

Així, doncs, és per això, per aquests motius exposats, que els demanam el suport per aprovar aquesta proposta, un suport que també significarà un petit homenatge, com els deia, a aquest ofici tan noble com és el de mestre d'aixa.

Gràcies, president.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Guerrero. Per part del Grup Parlamentari Popular, que ha presentat les esmenes RGE núm. 13923 i 13924/24, té la paraula, per a la seva defensa, el Sr. López, per un temps màxim de cinc.

EL SR. LÓPEZ I RAVANALS:

Bé, aquest és un tema que és molt important per a tots els que som aquí, el mestre d'aixa és una figura que forma part de la nostra cultura, la nostra tradició, tota la gent que som aquí, majoritàriament, amb l'edat tenim, hem viscut l'esplendor del mestre d'aixa i també la decadència del mestre d'aixa, perquè és cert que a Balears la nostra cultura, les nostres tradicions, fins

i tot la nostra supervivència, ens du a una necessitat de fabricació de barques que tant ens feien de transport, com per a pesca i tot.

És molt important subratllar que gran part de les competències per declarar el que vostè ens presenta aquí són dels consells insulars, és a dir, nosaltres, faltaria més, aquest partit que suporta el Govern està majoritàriament, menys uns matisos que li faré a continuació, d'acord amb la importància que té aquesta... alerta, no només la professió, sinó també els béns immaterials.

És cert que a Eivissa vostès tenen un projecte que desenvolupen, que jo no entraré en si progressista, no progressista, perquè crec que aquí tothom fa una aportació, i crec que l'important és mirar que els projectes segueixen endavant, i en el cas d'Eivissa, jo li dic, quan vostè va presentar aquesta PNL, jo m'he informat, hi ha un compromís molt ferm tant per part de Costes del Govern, com per part del Consell Insular d'Eivissa, com per part de l'Ajuntament, de desenvolupament, en el qual també es contempla una part de reserva d'amarraments per a vaixells.

Per a mi aquí l'important és..., crec que Eivissa pot en això prendre nota d'altres poblacions, per exemple, a Menorca el projecte de conservació, exposició, formació de mestres d'aixa, es troba prou avançat en el Centre de la Mar i en el poble d'Es Castell, on hi un gran centre d'exposicions el qual, a més, es va inaugurar l'any passat, que és Thalassa, on hi ha una conservació, una exposició, i, alerta, el que és molt important, una explicació per a aquestes properes generacions que vinguin que entenguin un poc on anam, d'on venim i com va ser. I a Mallorca també vaig visitar, que, a més, vaig coincidir amb el Sr. Pou, un centre de formació que es va fer, que per a mi és un centre de formació punter, on es contempla com a centre de la mar per a totes les professions, tant les de fusta, com mecànica, com de materials.

Jo crec que aquesta assignatura, en aquest moment la contemplam tant el govern anterior com aquest govern, que segueix amb la mateixa força.

Quant als amarraments que vostè explica, jo li diré que, per al tema de vaixells, que són vaixells històrics i que estan fets de fusta, amb la metodologia dels mestres d'aixa, aquests vaixells, quan formen part d'una fundació, d'una organització, d'una associació d'amics de la mar, del que sigui, s'engloben dins la Llista vuitena. La Llista vuitena ja té una reserva d'amarraments i ja té un tracte especial per tenir amarraments als ports. El que nosaltres no creiem, i és en aquest punt on podem diferir un poc amb vostè, és que qualsevol vaixell fet per mestre d'aixa, que és de fusta, es passi tota la llista d'espera de tota la resta de gent que és allà. Hi ha ports, el Port de Maó igual té, per les dimensions, una llista d'espera de 6 anys, però és que hi ha ports a Balears que tenen una llista d'espera de 25. Per què aquest vaixell està per sobre d'un vaixell d'un pescador que té una barqueta, que s'ha jubilat i vol tenir una barqueta, o per què, si posam els vaixells de fusta no posam els vaixells elèctrics?

I per açò, fent les consultes pertinents, s'ha mirat molt el tema, aquest de no entrar en açò.

El punt 1, reconeixement i rellevància d'aquest ofici, dins la cultura i història, totalment d'acord.

El punt 2, el BIC, no, però no perquè no hi estiguem d'acord, sinó perquè ja des dels consells insulars de les tres illes es dona molta força al mestre d'aixa, i nosaltres veiem aquesta figura BIC més quan es vol impulsar o es vol protegir quelcom que no es protegeix, i en aquest cas veiem que funciona.

Tema 3, sí, donam suport a la creació d'una línia de finançació, és a dir, per a Balears tota la nàutica és estratègica i a Balears tenim unes arrels i les hem de conservar.

El punt 4, programes de formació, es fan i els seguirem reforçant, i per açò li presentem una esmena que l'únic que fa és intentar aportar, contribuir, que els consells continuïn amb la formació.

El punt 5, recerca i innovació del sector nàutic. Faltaria més, per açò les escoles aquestes de la mar, els centres que s'obren amb el suport del consell, amb el suport del Govern, amb els quals s'ha de seguir fent feina, per a la innovació i per crear també aquests oficis que es perden, per poder continuar.

El punt 6, de la reserva d'espai, ja li he dit, no el veiem, però perquè hi ha una figura legal que és la Llista vuitena.

Quant al punt 7, us ho hem presentat a tots els grups, una esmena *in voce*, també amb un fi molt constructiu, que l'única diferència és...

EL SR. PRESIDENT:

Sr. López, per favor, ha de concloure.

EL SR. LÓPEZ I RAVANALS:

... *-sí, voy ahora mismo-* que, com que es fa, que seguim.

I al punt 8 també li hem presentat una esmena que m'agradaria... -el punt 2, no, el punt 2 no, perquè ja es protegeix tot açò i declarar-lo BIC no aporta res.

EL SR. PRESIDENT:

Sr. López, tiene que concluir.

EL SR. LÓPEZ I RAVANALS:

Gracias, perdón, pero es que me ha pedido una acaloración (...)

(*Rialles de l'intervinent*)

... Perdón, lo siento.

EL SR. PRESIDENT:

Gracias, Sr. López. Tiene ahora la palabra, por un tiempo máximo de cinco minutos, por parte del Grupo Parlamentario MÉS, el Sr. Rosa.

EL SR. ROSA I GASPAR:

Moltes gràcies, Sr. President. I gràcies, Sr. Guerrero, per dur aquesta proposta. Certament els mestres d'aixa, com tants d'altres oficis, es troben en una situació molt preocupant, un poc la Mallorca o les Illes Balears que hem conegut o que conegueren els nostres pares, els nostres padrins, desapareix amb el pas del temps, hi ha algunes coses que són inexorables com tants d'altres oficis han desaparegut amb el temps, però, certament, crec que a les administracions, als poders públics ens interpel·la per fer-ne qualque cosa. I jo crec que en aquest sentit la proposició no de llei va ben encaminada perquè planteja diverses solucions per donar resposta als problemes o a l'emergència que tenen els mestres d'aixa.

En primer lloc, és difícil protegir res o preservar res si no es coneix, si no es dona a conèixer i, per tant, és necessària aquesta tasca divulgativa que fan els consells insulars. Particularment, crec que hem de posar, hem de lloar la feina que fa el Consell de Mallorca des de ja fa molts d'anys, no només en la protecció de la figura dels mestres d'aixa i del seu ofici, sinó també en la divulgació d'aquesta aula per donar a conèixer la feina i que, per tant, potencialment, hi hagi gent que s'hi pugui aproximar.

Una vegada la gent s'hi aproxima o ho coneix, necessitam que hi hagi gent que pugui continuar aquests oficis. En aquest sentit, crec que el Centre Integrat de Formació Professional S'Embat és un molt bon exemple de poder donar continuïtat als oficis, és a dir, sense persones que es dediquin als oficis, desapareixen, ja no és només que estiguin de moda o no estiguin de moda, que la gent els conegui o no, però és que si no hi ha gent que s'hi dediqui, l'ofici desapareix, aquell coneixement desapareix per a sempre o, si no per a sempre, difícilment es pot tornar recuperar. Per tant, crec que és indispensable que continuï havent-hi gent que es formi i que s'hi dediqui.

Per últim, se li ha de donar viabilitat, no només fa falta gent que s'hi dediqui i que es conegui sinó que ha de ser viable i, per ser viable, ha de comptar amb un cert suport per part de les administracions públiques. En què se'ls pot donar suport? Crec que algunes coses, i no s'incorporen necessàriament a aquesta proposició no de llei, però crec que és important destacar-ho, algunes coses que s'han intentat des de la passada legislatura va ser donar suport a tot el que té a veure també amb la reconversió del sector nàutic cap a models sostenibles, perquè una cosa és tenir una embarcació feta de fusta, però si després li posam un motor amb combustibles fòssils, doncs segurament la viabilitat a llarg termini no és la mateixa.

I veiem com hi ha empreses a les Illes Balears que s'implanten per fer petits llauts elèctrics i que, per tant, és una via també per reindustrialitzar i per donar una sortida. Per tant, es varen llançar convocatòries d'ajudes precisament per reconvertir tant embarcacions tradicionals com empreses en aquest sentit, i em consta que funciona prou bé.

Però, a més a més, té les eines en la mesura que el Govern de les Illes Balears gestiona ports, una bona quantitat de ports i, per tant, pot facilitar l'entrada o incentivar que aquestes embarcacions ho tinguin més fàcil que d'altres.

Per tant, en aquest sentit, com que va lligat també amb aquesta proposta de reindustrialització que ens feia ahir la presidenta del Govern de les Illes Balears, idò crec que seria coherent per part del Partit Popular que donàs suport a tots els punts que planteja el Grup Socialista.

Dit això, nosaltres sí que hi donarem suport i vull agrair novament la proposta.

Moltíssimes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Rosa. Procede ahora la suspensión de la sesión por un tiempo máximo de diez minutos, por lo cual pido el grupo proponente si podemos continuar. Pues, entonces toca la intervención del grupo proponente para fijar su posición y señalar si acepta las enmiendas, por un tiempo máximo de cinco minutos.

EL SR. GUERRERO I MORENO:

Gràcies, president. Sí, d'entrada ja els diem que acceptarem les esmenes. I, en general, agraiem el suport dels diferents grups parlamentaris a aquesta proposta. És una proposta que està molt treballada amb el sector i és una proposta que neix directament dels mestres d'aixa, per tant, és un suport també a ells.

Això sí, lamentam, justament, com que és una proposta que neix d'ells mateixos, sabem de la importància d'alguns dels punts que ara el PP diu que rebutjarà, sobretot la declaració de BIC. I no confongui, Sr. López, sabem que la competència és del consell, per això instam els consells insulars que declarin BIC, però no el mestre d'aixa, sinó la tècnica dels mestres d'aixa, i pens que això és important per ara i per al futur.

Igualment és molt important el punt 6, que aquesta és la joia de la corona, és la gran petició que fan els mestres d'aixa, que és tenir un espai a la mar per a ells poder tenir els seus vaixells. Perquè vostè em parla que a nivell legal ja està garantit per als vaixells històrics, però és que no és només històrics, si nosaltres som aquí en defensa dels mestres d'aixa i del futur dels mestres d'aixa parlem no només de vaixells històrics, parlem dels vaixells que igual es construeixen ara i dels que es construiran demà. Per tant, aquests no tenen garantit un espai, i és per això que aquesta és la gran petició del sector, que és que tinguin garantit un espai en el futur. Perquè això afecta directament la renovació de la flota i que apareguin nous mestres d'aixa. Perquè no tenen aquest incentiu per tenir els vaixells a la mar, perquè tots sabem la llista d'espera que hi ha a nivell de pantalà públic i també sabem què costa tenir un amarratge privat.

Per tant, pensam que el punt 6 és absolutament cabdal en l'aprovació d'aquest supòsit... -no vull dir supòsit-, entenc que tots, i vostès també, donau suport a aquest ofici, però aquest suport s'ha de demostrar; i aquest punt 6 és cabdal per demostrar aquest suport als mestres d'aixa.

Igualment, com els deia, valoram positivament la resta de suport a la iniciativa, com el tema que parlava també el Sr. Rosa de la sensibilització, la divulgació, etc.

I res més, sense més dilació, gràcies pel suport.

Gràcies, president.

EL SR. PRESIDENT:

Gracias, Sr. Guerrero. Entiendo que acepta usted todas las enmiendas presentadas por el Partido Popular. Una de ellas, la enmienda al punto número 7, es una enmienda *in voce*. ¿Ningún grupo se opone a esta enmienda? En consecuencia, pasamos a votar. ¿Alguien quiere...?

(Se sent una veu de fons intel·ligible)

¿Todos los puntos?

(Continua la veu de fons)

Vale perfecto. ¿Están de acuerdo con la votación por separado de los puntos?

Entonces, pasaríamos a votar los puntos número 2 y 6 de la proposición no de ley. Votamos.

Se ha producido un empate.

EL SR. SECRETARI:

Empate, 6 votos a favor, 6 votos en contra.

EL SR. PRESIDENT:

Pasamos a votar de nuevo. Votamos.

Tenemos que proceder a la tercera votación. Votamos.

Habiéndose producido un empate, se pasará la propuesta al Pleno.

Y ahora pasaremos a la votación del resto de los puntos. Votamos.

EL SR. PRESIDENT:

12 votos a favor, ninguno en contra.

En consecuencia, queda aprobada la Proposición no de ley RGE núm. 5479/24, relativa a impulsar y reconocer el oficio de los maestros de ribera.

Y no habiendo más asuntos que tratar, se levanta la sesión.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS
